UZNESENIE SÚDNEHO DVORA (siedma komora)

z 19. mája 2009 *

Vo veci C-166/08,

ktorej predmetom je návrh na začatie prejudiciálneho konania podľa článku 234 ES, podaný rozhodnutím Amtsgericht Büdingen (Nemecko) z 10. apríla 2008 a doručený Súdnemu dvoru 18. apríla 2008, ktorý súvisí s trestným konaním proti:

Guido Weber,

SÚDNY DVOR (siedma komora),

v zložení: predseda siedmej komory A. Ó Caoimh, sudcovia U. Lõhmus (spravodajca) a A. Arabadjiev,

* Jazyk konania: nemčina.

generálny advokát: J. Mazák,
tajomník: R. Grass,

so zreteľom na to, že Súdny dvor má v súlade s článkom 104 ods. 3 prvým pododsekom svojho rokovacieho poriadku v úmysle rozhodnúť odôvodneným uznesením,

po vypočutí generálneho advokáta,

vydal toto

Uznesenie

1 Návrh na začatie prejudiciálneho konania sa týka výkladu článku 7 ods. 1 druhého pododseku smernice Rady 89/397/EHS zo 14. júna 1989 o úradnej kontrole potravín (Ú. v. ES L 186, s. 23; Mim. vyd. 13/010, s. 5).

2 Tento návrh bol podaný v rámci trestného konania začatého proti pánovi Weberovi, štatutárnemu zástupcovi spoločnosti Routhier Weber GmbH (ďalej len „Routhier Weber“), obvinenému z toho, že umiestnil na trh potravinu s klamlivým označením.

Právny rámec

Právna úprava Spoločenstva

Kontrola potravín

3 Do 31. decembra 2005 bola úradná kontrola potravín upravená smernicou 89/397.

4 V zmysle trinásteho odôvodnenia tejto smernice:

„keďže taktiež na jednej strane by podniky nemali mať právo brániť sa inšpekciám, na druhej strane sa ich legitímne práva musia zachovať, najmä právo na výrobné tajomstvo a právo na odvolanie“.

5 Článok 4 tejto smernice stanovuje:

„1. Inšpekcie [Kontroly — *neoficiálny preklad*] sa majú uskutočniť:

a) pravidelne;

b) tam, kde sa predpokladá nesúlad.

2. Inšpekcie [Kontroly — *neoficiálny preklad*] sa budú vykonávať s využitím prostriedkov primeraných sledovanému účelu.

3. Inšpekcia [Kontrola — *neoficiálny preklad*] sa zameria na všetky štádiá výroby, zhotovenia, dovozu do Spoločenstva, spracovania, skladovania, dopravy, distribúcie a obchodu.

…“

6 V zmysle článku 5 smernice 89/397:

„Prehliadka [Kontrola — *neoficiálny preklad*] bude pozostávať z jednej alebo viacerých nasledujúcich operácií v súlade s podmienkami stanovenými v článku 6 až 9 a v svetle preskúšania sa vykoná:

1. inšpekcia;

2. vzorkovanie [odoberanie vzoriek — *neoficiálny preklad*] a analýzy;

…“

7 Podľa článku 6 tejto smernice:

„1. Inšpekcii bude podliehať toto:

…

d) hotové tovary [výrobky — *neoficiálny preklad*];

…

h) označovanie a prezentácia potravín;

…“

8 Článok 7 uvedenej smernice znie:

„1. Vzorky výrobkov vymenované v článku 6 ods. 1 písm. b) až f) sa môžu odobrať na účely analýz.

Členské štáty prijmú nevyhnutné opatrenia na zabezpečenie toho, že tie, ktoré sa podrobia inšpekcii, sa môžu použiť na druhé stanovisko. [Členské štáty prijmú nevyhnutné opatrenia na zabezpečenie toho, aby dotknuté osoby mohli predložiť protiposudok — *neoficiálny preklad*].

2. Analýzy sa uskutočnia v úradných laboratóriách.

Členské štáty môžu taktiež splnomocniť iné laboratóriá na vykonanie analýz.“

9 V článku 10 tej istej smernice sa stanovuje:

„Pokiaľ inšpektori zistia alebo očakávajú nejaké nezrovnalosti, prijmú potrebné opatrenia.“

10 Článok 12 smernice 89/397 stanovuje:

„1. Členské štáty prijmú opatrenia nevyhnutné na zabezpečenie toho, že [aby — *neoficiálny preklad*] fyzické a právnické osoby, ktorých sa týkala kontrola, majú [mali — *neoficiálny preklad*] právo odvolať sa proti opatreniam prijatým príslušným orgánom na účely inšpekcie [výkonu kontroly — *neoficiálny preklad*].

…“

Označenie pôvodu „feta“

11 V práve Spoločenstva je pojem „feta“ chránený ako označenie pôvodu. Bol zapísaný nariadením Komisie (ES) č. 1829/2002 zo 14. októbra 2002, ktorým sa mení a dopĺňa príloha k nariadeniu (ES) č. 1107/96 ohľadom názvu Feta (Ú. v. ES L 277, s. 10; Mim. vyd. 03/37, s. 195) do registra stanoveného v článku 6 ods. 3 nariadenia Rady (EHS)

č. 2081/92 zo 14. júla 1992 o ochrane zemepisných označení a označení pôvodu poľnohospodárskych výrobkov a potravín (Ú. v. ES L 208, s. 1; Mim. vyd. 03/13, s. 4).

12 Podľa článku 4 nariadenia č. 2081/92:

„1. Poľnohospodársky výrobok alebo potravina musia spĺňať určitú špecifikáciu, aby mohli mať chránené označenie pôvodu (CHOP) alebo chránené zemepisné označenie (CHZO).

2. Špecifikácia výrobku musí prinajmenšom obsahovať:

…

b) popis poľnohospodárskeho výrobku alebo potraviny zahŕňajúci suroviny, ak je to potrebné, a základné fyzikálne, chemické, mikrobiologické a/alebo organoleptické vlastnosti výrobku alebo potraviny;

…“

Vnútroštátna právna úprava

13 Zákonník o potravinách, tovaroch bežnej spotreby a krmivách (Lebensmittel-Bedarfsgegenstände- und Futtermittelgesetzbuch) v znení, ktoré je možné uplatniť vo veci samej (ďalej len „LFGB“), vo svojom § 11 s názvom „Ustanovenia na ochranu pred uvedením do omylu“ upravuje:

„1. Je zakázané komerčne umiestňovať na trh potraviny s klamlivým označením, údajom alebo úpravou alebo prezentovať potraviny vo všeobecnosti alebo v jednotlivom prípade s použitím klamlivých zobrazení alebo iných tvrdení. O uvádzanie spotrebiteľa do omylu ide najmä vtedy, ak

(1) sa pri potravine použijú označenia, údaje, úpravy, zobrazenia alebo iné výpovede o vlastnostiach, najmä o druhu, kvalite, zložení, množstve, trvanlivosti, pôvode, mieste alebo spôsobe výroby alebo získavania, ktoré môžu uviesť do omylu;

…“

14 V zmysle § 43 LFGB s názvom „Odoberanie vzoriek“:

„1. Osoby poverené výkonom kontroly a v naliehavom prípade policajní úradníci sú oprávnení požadovať alebo odoberať vzorky podľa vlastného uváženia na účely kontroly a o odobratí vzorky vydajú potvrdenie. Ak v nariadeniach k tomuto zákonu nie je ustanovené inak, musí byť zachovaná časť vzorky, alebo ak vzorka nemôže byť bez ohrozenia účelu kontroly rozdelená na časti s rovnakými vlastnosťami, tak druhá vzorka rovnakého druhu, a pokiaľ možno z rovnakej výrobnej dávky a od toho istého výrobcu, ako bola odobratá vzorka; výrobca sa môže práva na zachovanie vzorky vzdať.

2. Vzorky, ktoré musia byť zachované, musia byť úradne uzatvorené a zapečatené. Musia byť označené dátumom odobratia vzorky a dátumom, po ktorého uplynutí sa uzatvorenie alebo zapečatenie považujú za zrušené.

3. Osoba, u ktorej bolo vzorka uložená a ktorá nie je výrobcom, musí vzorku správne skladovať a uchovávať a na žiadosť výrobcu a na jeho náklady a nebezpečenstvo vydať na kontrolu súkromnému znalcovi určenému výrobcom a povolenému potravinovými predpismi.

…“

15 Ustanovenia § 59 a § 60 LFGB stanovujú trestnoprávne sankcie a správne pokuty. Ustanovenie § 59 LFGB upravuje:

„1. Odňatím slobody až na jeden rok alebo peňažnou pokutou sa potrestá ten, kto

…

(7) v rozpore s § 11 ods. 1 prvou vetou umiestňuje na trh potravinu s klamlivým označením, údajom alebo úpravou alebo ju propaguje prostredníctvom klamlivého zobrazenia alebo tvrdenia…

…“

Spor vo veci samej a prejudiciálna otázka

16 Dňa 2. novembra 2005 Amt für Veterinärwesen und Lebensmittelüberwachung (úrad pre veterinárne záležitosti a kontrolu potravín) vo Vechte (Nemecko) odobral potravinovú vzorku v maloobchode spadajúcom do jeho územnej právomoci. Na obale výrobku bolo uvedené označenie „Fresca d'Oro, Feta — original griechischer

Schafskäse — aus Schaf- und Ziegenmilch in Salzlake gereift“ (Fresca d’Oro, Feta — originálny grécky ovčí syr z ovčieho a kozieho mlieka v slanom náleve).

17 Výrobok, o ktorý ide v konaní vo veci samej, bol dovezený z Grécka do Nemecka spoločnosťou Routhier Weber. Prostredníctvom dvoch sprostredkovateľov s názvom „ZHG Offenburg“ a „Zentrale Gronau“ sa následne dostal do dotknutej predajne.

18 Podľa článku 1 gréckej ministerskej vyhlášky č. 313025 z 11. januára 1994 o uznaní syru feta ako chráneného označenia pôvodu (CHOP) sa označenie „feta“ uznáva ako chránené označenie pôvodu pre biely syr v slanom náleve, ktorý sa tradične vyrába v Grécku, konkrétne v oblastiach uvedených v odseku 2 tohto článku, z ovčieho mlieka alebo zo zmesi ovčieho a kozieho mlieka.

19 Lebensmittelinstitut Braunschweig (Potravinový inštitút v Braunschweigu), podliehajúci Niedersächsisches Landesamt für Verbraucherschutz und Lebensmittelsicherheit (Krajský úrad pre ochranu spotrebiteľa a bezpečnosť potravín v Dolnom Sasku), ktorý vykonal analýzu vzorky v konaní vo veci samej, konštatoval, že obsahuje 21 % kravského mlieka (± 2 %). Detekčný limit je 3 %. Z tohto dôvodu posúdil označenie uvedené vyššie ako klamlivé v zmysle § 11 ods. 1 bodu 1 LFGB a podal trestné oznámenie.

20 V čase odobratia vzorky, o ktorú ide v konaní vo veci samej, bola v miestnosti maloobchodu určenej na hlboké zmrazovanie, v ktorej sa vykonal tento odber, uskladnená kontrolná vzorka. O odobratí vzorky a uložení kontrolnej vzorky nebol upovedomený ani výrobca výrobku, o ktorý ide v konaní vo veci samej, ani ZHG Offenburg.

21 Ani spoločnosť Routhier Weber, ktorá nie je uvedená na označení výrobku, o ktorý ide v konaní vo veci samej, nebola o odobratí vzorky a existencii kontrolnej vzorky upovedomená. O analýze predmetnej vzorky bola prvýkrát upovedomená 21. marca 2006, teda skoro 3 mesiace po vypršaní minimálnej doby trvanlivosti uvedeného výrobku. Preto už nebolo možné vykonať protiposudok.

22 Dňa 22. decembra 2006 Staatsanwaltschaft Gießen (Prokuratúra v Gießene) obvinila štatutárneho zástupcu spoločnosti Routhier Weber GmbH pána Guida Webera z toho, že v rozpore s § 11 ods. 1 prvou vetou LFGB umiestňoval na trh potravinu pod klamlivým označením, a požadovala začatie trestného konania.

23 V rámci tohto postupu si vnútroštátny sudca kladie otázku, či obžalovaný, ktorý umiestnil na trh výrobok, o ktorý ide v konaní vo veci samej, môže byť považovaný za dotknutú osobu v zmysle článku 7 smernice 89/397, čo by v prípade kladnej odpovede znamenalo, že má právo požadovať analýzu kontrolnej vzorky s cieľom vykonať protiposudok.

24 Za týchto podmienok Amtsgericht Büdingen rozhodol prerušiť konanie a položiť Súdnemu dvoru túto prejudiciálnu otázku:

„Má sa pojem ‚dotknuté osoby', ktorý je uvedený v článku 7 ods. 1 druhom pododseku smernice 89/397… vykladať v tom zmysle, že tým nie je myslený len výrobca, ale aj každá osoba, ktorá umiestnila na trh predmetnú potravinu, ak ju orgány kontroly považujú za zodpovednú za stav a označenie potraviny na základe správnych alebo trestnoprávnych ustanovení?"

O prejudiciálnej otázke

25 V súlade s článkom 104 ods. 3 prvým pododsekom rokovacieho poriadku, ak odpoveď na položenú prejudiciálnu otázku môže byť jednoznačne vyvodená z judikatúry, Súdny dvor môže po vypočutí generálneho advokáta kedykoľvek rozhodnúť odôvodneným uznesením, ktoré obsahuje odkaz na danú judikatúru.

26 Toto ustanovenie je potrebné uplatniť v prejednávanej veci.

27 Vo svojej otázke sa vnútroštátny súd v podstate pýta, či sa článok 7 ods. 1 druhý pododsek smernice 89/397 má vykladať v tom zmysle, že podľa ustanovenia uvedeného vyššie môže byť za dotknutú osobu považovaná spoločnosť, ktorá doviezla a následne umiestnila na trh potravinový výrobok a ktorej štatutárneho zástupcu môžu orgány kontroly na základe vzorky odobratej z uvedeného výrobku v maloobchode považovať za zodpovedného za stav a označenie potraviny na základe správnych alebo trestnoprávnych ustanovení.

28 V tejto súvislosti treba hneď na začiatku poznamenať, že zo samotného znenia tohto ustanovenia vyplýva, že každý členský štát je povinný zabezpečiť príslušnému subjektu právo na predloženie protiposudku (rozsudok z 10. apríla 2003, Steffensen, C-276/01, Zb. s. I-3735, bod 42).

29 Z bodov 21 a 22 tohto uznesenia v tomto prípade vyplýva, že spoločnosť Routhier Weber na jednej strane nebola upovedomená o odobratí vzorky, o ktorú ide v konaní vo

veci samej, ani o existencii kontrolnej vzorky a na druhej strane štatutárny zástupca tejto spoločnosti bol obvinený v súvislosti s týmito kontrolnými opatreniami z toho, že umiestňoval na trh potravinu pod klamlivým označením.

30 Súdny dvor už rozhodol, že účelom protiposudku je zachovať legitímne práva subjektov, najmä ich právo odvolať sa proti opatreniam prijatým na vykonanie kontroly (rozsudok Steffensen, už citovaný, bod 48).

31 Z toho vyplýva, že v situácii, o akú ide v konaní vo veci samej, keď bolo na základe výsledkov analýzy vzoriek výrobku odobratých v maloobchode začaté trestné konanie proti osobe, ktorá je štatutárnym zástupcom spoločnosti dovážajúcej tento potravinový výrobok, musí byť táto spoločnosť považovaná za dotknutú osobu v zmysle článku 7 ods. 1 druhého pododseku smernice 89/397 (pozri analogicky rozsudok Steffensen, už citovaný, bod 49).

32 Je pravda, že na rozdiel od skutočností uvedených vo veci už citovaného rozsudku Steffensen vo veci samej ide o trestné, a nie o správne konanie a otázkou nie je „odvolanie“, o ktorom rozhoduje súd, ale možnosť obrátiť sa priamo na súd po tom, ako prokurátor vzniesol obvinenie. Hoci sa na prvý pohľad zdá, že článok 10 smernice 89/397 sa týka predovšetkým správnych opatrení, z rozsudku uvedeného vyššie vyplýva, a zdôrazňuje to i Komisia, že členské štáty postupujú v rámci tejto smernice aj v prípade, keď prostredníctvom donucujúcich prostriedkov presadzujú dodržiavanie právnej úpravy týkajúcej sa potravín. Právo na obranu vyjadrené v článku 7 ods. 1 druhom pododseku uvedenej smernice je pritom v rámci trestného konania obzvlášť dôležité.

33 Okrem toho okolnosť, že vo veci samej nie je dovozca uvedený na označení predmetného výrobku, nepredstavuje prekážku vo výkone práva na protiposudok. Zo znenia článku 4 ods. 3 smernice 89/397 a výpočtu jednotlivých štádií, v ktorých sa kontrola vykonáva, vyplýva, že správny a/alebo represívny postup sa môže dotknúť

veľkého počtu osôb presahujúceho okruh tých osôb, ktoré sú uvedené na označení výrobku v súlade s právnou úpravou Spoločenstva týkajúcou sa potravín.

34 Vzhľadom na vyššie uvedené treba odpovedať na položenú otázku tak, že článok 7 ods. 1 druhý pododsek smernice 89/397 sa má vykladať v tom zmysle, že podľa uvedeného ustanovenia sa za dotknutú osobu považuje spoločnosť, ktorá doviezla a následne umiestnila na trh potravinový výrobok a ktorej štatutárny zástupca môže byť na základe vzorky odobratej z uvedeného výrobku v maloobchode považovaný za zodpovedného za stav a označenie potraviny na základe správnych alebo trestnoprávnych ustanovení.

O trovách

35 Vzhľadom na to, že konanie pred Súdnym dvorom má vo vzťahu k účastníkom konania vo veci samej incidenčný charakter a bolo začaté v súvislosti s prekážkou postupu v konaní pred vnútroštátnym súdom, o trovách konania rozhodne tento vnútroštátny súd. Iné trovy konania, ktoré vznikli v súvislosti s predložením pripomienok Súdnemu dvoru a nie sú trovami uvedených účastníkov konania, nemôžu byť nahradené.

Z týchto dôvodov Súdny dvor (siedma komora) rozhodol takto:

Článok 7 ods. 1 druhý pododsek smernice Rady 89/397/EHS zo 14. júna 1989 o úradnej kontrole potravín sa má vykladať v tom zmysle, že podľa uvedeného ustanovenia sa za dotknutú osobu považuje spoločnosť, ktorá doviezla a následne umiestnila na trh potravinový výrobok a ktorej štatutárny zástupca môže byť na

základe vzorky odobratej z uvedeného výrobku v maloobchode považovaný za zodpovedného za stav a označenie potraviny na základe správnych alebo trestnoprávnych ustanovení.

Podpisy